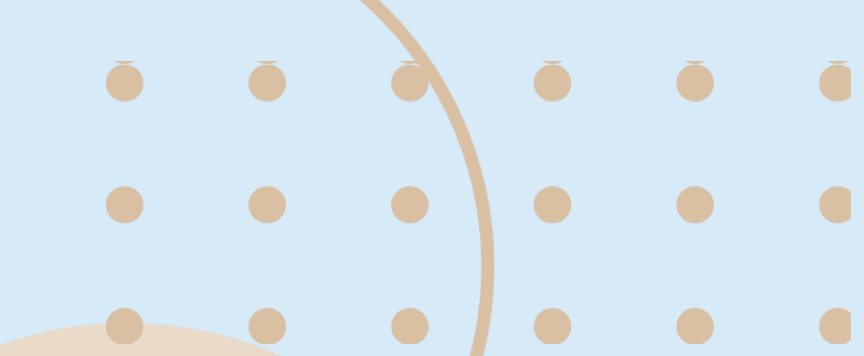

XV EDYCJA
REGIONALNEJ OLIMPIADY WIEDZY O ZDROWIU PSYCHICZNYM

SZKOLENIE KOORDYNATORÓW

2026 r.

SZKOLENIE KOORDYNATORÓW - 2026 r.

TEMAT:

“Kształtowanie postaw korzystnych dla zdrowia psychicznego
- z uwzględnieniem wartości komunikacji rodzinnej i rówieśniczej”

SZKOLENIE KOORDYNATORÓW - 2026 r.

1. Podstawę prawną realizacji Olimpiady o Zdrowiu Psychicznym stanowią:

- – art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 917);
- – Narodowy Program Zdrowia na lata 2021–2026, ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642, ze zm.), w zakresie celu operacyjnego nr 3 „Promocja zdrowia psychicznego”, zadania 1 „Realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych oraz profilaktycznych opartych na podstawach naukowych, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej”.

2. Informacje, które uzyskają uczestnicy XV Regionalnej Olimpiady Wiedzy o Zdrowiu Psychicznym, dotyczyć będą również:

- zachowań prozdrowotnych,
- rozpoznawania własnych potrzeb i aspiracji,
- tworzenia warunków uzyskania profesjonalnej pomocy w sytuacjach powodujących zagrożenia dla zdrowia psychicznego,
- sposobów diagnozowania oraz leczenia depresji,
- sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi,
- zapobiegania występowaniu zaburzeń psychicznych,
- komunikacji rodzinnej i społecznej oraz budowania prawidłowych relacji interpersonalnych.

3. Przebieg poszczególnych etapów olimpiady:

- a) Etap szkolny:
- Test podstawowy - 20 pytań, czas trwania 25 minut;
 - I dogrywka - 10 pytań, czas trwania 10 minut;
 - II dogrywka - 8 pytań, czas trwania 10 minut.
- b) Etap powiatowy:
- Test podstawowy - 25 pytań, czas trwania 30 minut;
 - I dogrywka - 10 pytań, czas trwania 10 minut;
 - II dogrywka - 8 pytań, czas trwania 10 minut;
 - III dogrywka - 6 pytań, czas trwania 10 minut.
- c) Etap regionalny:
- Test podstawowy - 25 pytań, czas trwania 30 minut;
 - I dogrywka - 15 pytań, czas trwania 15 minut;
 - II dogrywka - pytania ustne zadawane przez Jury.

4. Karta „kodowania odpowiedzi”

Tabela dla uczestnika

Numer pytania	Odpowiedzi (prawidłową odp. zaznacz krzyżykiem „X”)			
1.	a	b	c	d
2.	a	b	c	d
3.	a	b	c	d
4.	a	b	c	d
5.	a	b	c	d
6.	a	b	c	d
7.	a	b	c	d
8.	a	b	c	d
9.	a	b	c	d
10.	a	b	c	d
11.	a	b	c	d
12.	a	b	c	d
13.	a	b	c	d
14.	a	b	c	d
15.	a	b	c	d
16.	a	b	c	d
17.	a	b	c	d
18.	a	b	c	d
19.	a	b	c	d
20.	a	b	c	d

Imię i nazwisko uczestnika

(miejscowość, data)

Tabela dla sprawdzającego

Numer pytania	Liczba uzyskanych punktów
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
Suma uzyskanych punktów	

Podpis sprawdzającego

(miejscowość, data)

5. Przykładowe odpowiedzi w karcie „kodowania odpowiedzi”

Tabela z odpowiedziami uczestnika

Numer pytania	Odpowiedzi (prawidłową odp. zamacz krzyżykiem „X”)			
1.	a	b	c	☒ d
2.	a	b	☒ c	d
3.	a	b	☒ c	d
4.	☒ a	b	c	d
5.	a	b	☒ c	d
6.	a	☒ b	c	d
7.	a	b	c	☒ d
8.	☒ a	b	c	d
9.	a	b	☒ c	d
10.	a	b	☒ c	d
11.	☒ a	b	c	d
12.	a	☒ b	c	d
13.	a	b	c	☒ d
14.	a	b	☒ c	d
15.	☒ a	b	c	d
16.	a	b	c	☒ d
17.	☒ a	b	c	d
18.	a	☒ b	c	d
19.	a	b	c	☒ d
20.	a	b	☒ c	d

SZKOLENIE KOORDYNATORÓW - 2026 r.

ETAP SZKOLNY

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.1. „Edukacja zdalna: co stało się z uczniami, ich rodzicami i nauczycielami?”

Ptaszek Grzegorz, Stunża Grzegorz, Pyżalski Jacek, Dębski Maciej, Bigaj Magdalena

ISBN: 978-83-7489-867-6

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

str. 75-111

 Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Adam Mickiewicz University, Poznań https://researchportal.amu.edu.pl	
Publikacja / Publication	Edukacja zdalna: co stało się z uczniami, ich rodzicami i nauczycielami?
Autorzy / Authors	Ptaszek Grzegorz, Stunża Grzegorz, Pyżalski Jacek, Dębski Maciej, Bigaj Magdalena
Adres publikacji w Repozytorium URL / Publication address in Repository	https://researchportal.amu.edu.pl/info/book/UA6z29f52036f7465c91cc2b6608d283/
Data opublikowania w Repozytorium / Deposited in Repository on	2021-02-03
Rodzaj licencji / Type of license	Uzasnie Autentica - Na Tych Samych Warunkach 4.0 (CC BY-SA 4.0) / Attribution-ShareAlike (CC BY-SA 4.0)
Cytuj tę wersję / Cite this version	Ptaszek G., Stunża G., Pyżalski J., Dębski M., and Bigaj M., Edukacja zdalna: co stało się z uczniami, ich rodzicami i nauczycielami?, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2020, 1, p. 108, https://adalinanaczenie.org/wp-content/uploads/2020/10/edukacja-zdalna.pdf

Grzegorz Ptasek | Grzegorz D. Stunża | Jacek Pyżalski
Maciej Dębski | Magdalena Bigaj

WIDOKIEM DOMU DZIECI INTERAKCJĄ KLASĄ LEKC
ŻYCIEM LEKCJĄ WYCHOWANKAMI ZAJĘCIAMI CZAS
NOŚCIĄ SPOTKANIEM ŚMIECHEM UCZNIAMI BEZP
LUDŹMI NAUCZYCIELAMI PRACĄ DZIEĆMI KOLEŻA
ROZMOWAMI TWARZĄ INNYMI RELACJAMI ŻYWO S
MOSFERĄ MOIMI KOLEGAMI SPOTKA LEKCJAMI MI
PRACOWNIKAMI CZŁOWIEKIEM KONTAKTEM GWAR
WIDOKIEM DOMU DZIECI INTERAKCJĄ KLASĄ LEKC
MALNYM LEKCJĄ ROZMOWĄ WYCHOWANKAMI ZAJ
OBECNOŚCIĄ SPOTKANIEM ŚMIECHEM UCZNIAMI I
TEM LUDŹMI NAUCZYCIELAMI PRACĄ DZIEĆMI PR
KOLEŻANKAMI ROZMOWAMI TWARZĄ INNYMI REL
ŻYWO SZKOŁĄ ATMOSFERĄ MOIMI KOLEGAMI SPO
LEKCJAMI MŁODZIEŻĄ NORMALNOŚCIĄ PRACOWN
CZŁOWIEKIEM Edukacja zdalna: KONTAKTEM WYCH
ANKAMI DZIECI co stało się z uczniami, WIDOKIEM DO
GWAREM KLASĄ ich rodzicami i nauczycielami? LEKCJ
NYM WYCHOWANKAMI ZAJĘCIAMI CZASEM OBECI
SPOTKANIEM ŚMIECHEM UCZNIAMI KONTAKTEM B
POŚREDNIM LUDŹMI NAUCZYCIELAMI PRACĄ DZIE
KOLEŻANKAMI ROZMOWAMI TWARZĄ INNYMI REL
ŻYWO SZKOŁĄ ATMOSFERĄ MOIMI SPOTKA NIAMI
MŁODZIEŻĄ NORMALNOŚCIĄ PRACOWNIKAMI CZŁ
KONTAKTEM GWAREM WIDOKIEM DOMU DZIECI IN
KLASĄ LEKCJI NORMALNYM ŻYCIEM LEKCJĄ ROZM
CHOWANKAMI ZAJĘCIAMI CZASEM OBECNOŚCIĄ SI
EM ŚMIECHEM UCZNIAMI KONTAKTEM BEZPOŚRED
LUDŹMI NAUCZYCIELAMI PRACĄ ROZMOWAMI TW
INNYMI RELACJAMI ŻYWO SZKOŁĄ ATMOSFERĄ MI
GAMI SPOTKA NIAMI LEKCJAMI MŁODZIEŻĄ NORM
PRACOWNIKAMI CZŁOWIEKIEM KONTAKTEM GWAR
WIDOKIEM DOMU DZIECI INTERAKCJĄ KLASĄ LEKC

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.2. „Dobrostan w relacjach międzyludzkich. Kontekst socjokulturowy”

Mirosława Ściupider-Młodkowska

„Wychowanie w Rodzinie” t. XXX (3/2023)

nadesłany: 1.12.2023 r. – przyjęty: 14.12.2023 r.

str. 35-51

„Wychowanie w Rodzinie” t. XXX (3/2023)

nadesłany: 1.12.2023 r. – przyjęty: 14.12.2023 r.

Mirosława ŚCIUPIDER-MŁODKOWSKA*

**Dobrostan w relacjach międzyludzkich.
Kontekst socjokulturowy**

Well-being in interpersonal relationships. Sociocultural context

Abstrakt

Cel. Próba krytycznej analizy wokół pytań: Jakie socjokulturowe procesy prowadzą do destrukcji więzi i relacji? Czy działania związane z dominującą logiką rozumowania instrumentalnego, czyli samodoskonalenie, samorozwój, samozadowolenie, prymat zysków i strat, zmieniają kompetencje społeczno-emocjonalne podmiotów i uniemożliwiają życie we wspólnocie i dobrostanie?

Materiały i metody. Całość rozważań osadzono w krytycznej analizie dyskursu, której głównym zadaniem było obalenie mitu o dobrostanie rozumianym wyłącznie jako (dobro) byt i dbanie tylko o siebie, a zaniedbywanie dobra wspólnego. Wykorzystano wybrane badania i analizy dotyczące kulturowego narcyzmu.

Wnioski. Satysfakcjonujące i trwałe relacje społeczne są priorytetem i warunkiem trwania wspólnoty. Dziś poprzez proces indywidualizacji i narastanie narcyzmu kulturowego te

* e-mail: miriamus@amu.edu.pl

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny, Wieniawskiego 1, 61-712 Poznań, Polska

University of Adam Mickiewicz in Poznan, Faculty of Pedagogy and Art, Wieniawskiego 1, 61-712 Poznań, Poland

ORCID: 0000-0002-8700-2249

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.3. „Współczesna rodzina wobec wsparcia dla osób doświadczających zaburzeń psychicznych”

Anna Barbara Jarkiewicz, Aleksandra Rostojek

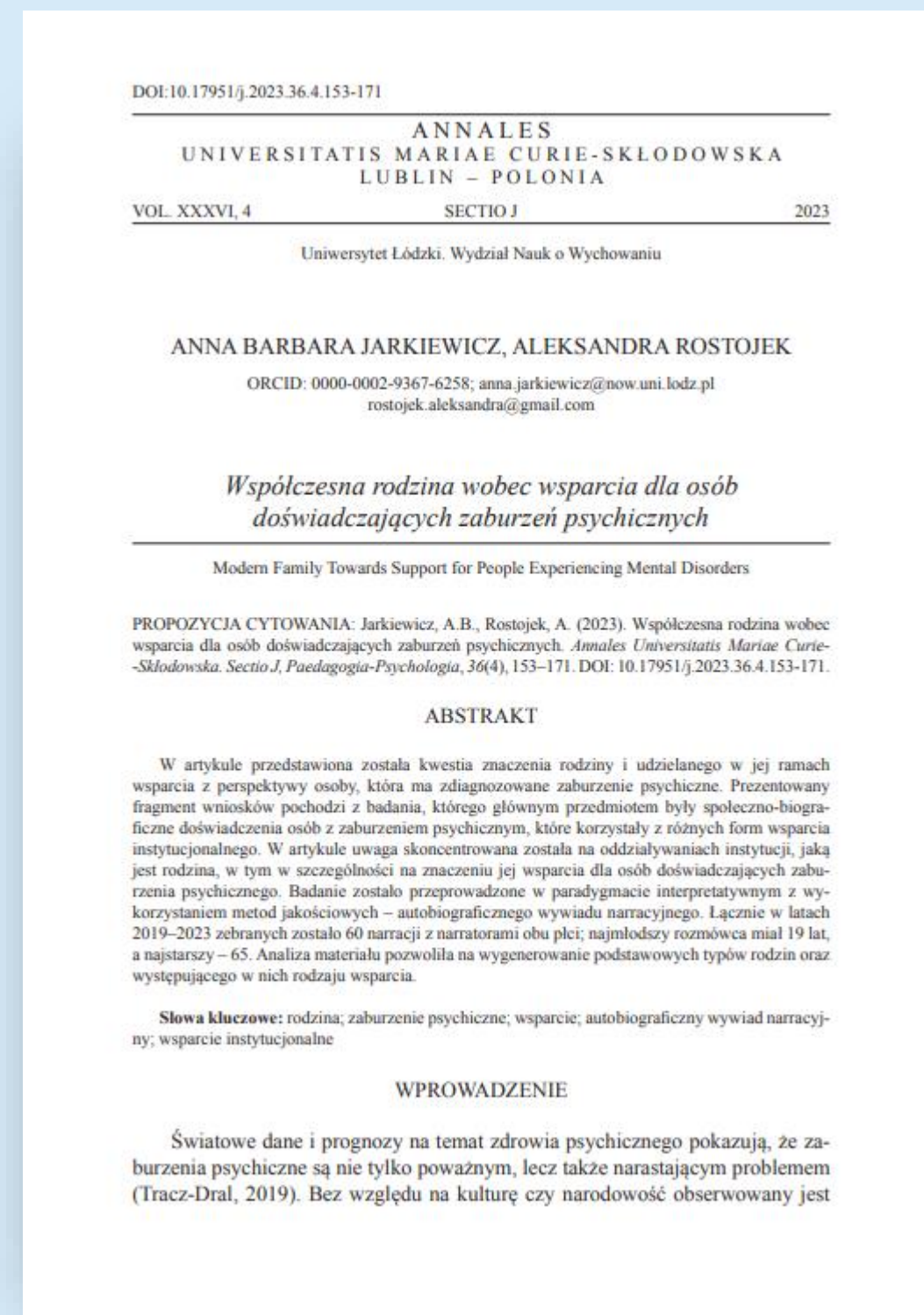
str. 153-171

[DOI:10.17951/j.2023.36.4.153-171](https://doi.org/10.17951/j.2023.36.4.153-171)

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska
Lublin – Polonia

Vol. XXXVI, 4 Sectio J 2023

Uniwersytet Łódzki. Wydział Nauk o Wychowaniu

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.4. „Słowa jako narzędzia w budowaniu relacji rodzice-dzieci”

Ewa Wiśniewska

Tom 21/2025, ss. 258-273

ISSN 2353-1266

e-ISSN 2449-7983

DOI: 10.19251/sej/2025.21(17)

www.sej.mazowiecka.edu.pl

str. 258-273

SPÓŁCZEŃSTWO
EDUKACJA
JĘZYK

Tom 21/2025, ss. 258-273
ISSN 2353-1266
e-ISSN 2449-7983
DOI: 10.19251/sej/2025.21(17)
www.sej.mazowiecka.edu.pl
Otrzymano: 18.03.2025
Zaakceptowano: 16.06.2025
Opublikowano: 30.06.2025

Ewa Wiśniewska

Akademia Mazowiecka w Płocku

ORCID ID: 0000-0003-1894-1768

SŁOWA JAKO NARZĘDZIA W BUDOWANIU RELACJI RODZICE-DZIECI

WORDS AS TOOLS IN BUILDING PARENT-CHILD RELATIONSHIPS

Streszczenie

Niniejszy tekst podejmuje problematykę komunikacji w rodzinie w kontekście języka i słów wypowiedzianych przez rodziców do dzieci. Celem niniejszej pracy jest namysł nad pierwszoplanową rolą rodziny jako środowiska, które dostarcza zasadniczych doświadczeń w zakresie komunikacji interpersonalnej. Artykuł ukazuje zatem doniosłą rolę komunikacji rodzicielskiej w budowaniu relacji w rodzinie oraz uzasadnienie mocy słów wypowiedzianych przez rodziców w budowaniu oraz niszczeniu relacji z dziećmi. Słowa kierowane przez rodziców do dzieci kształtują bowiem ich wzajemne relacje, kulturę komunikacyjną a w konsekwencji modele życia współczesnej rodziny i człowieka.

Słowa kluczowe rodzina, rodzice, dzieci, słowo, etyka słowa, komunikacja interpersonalna, relacje międzyludzkie

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.5. „Rola komunikacji w relacjach rówieśniczych młodzieży”

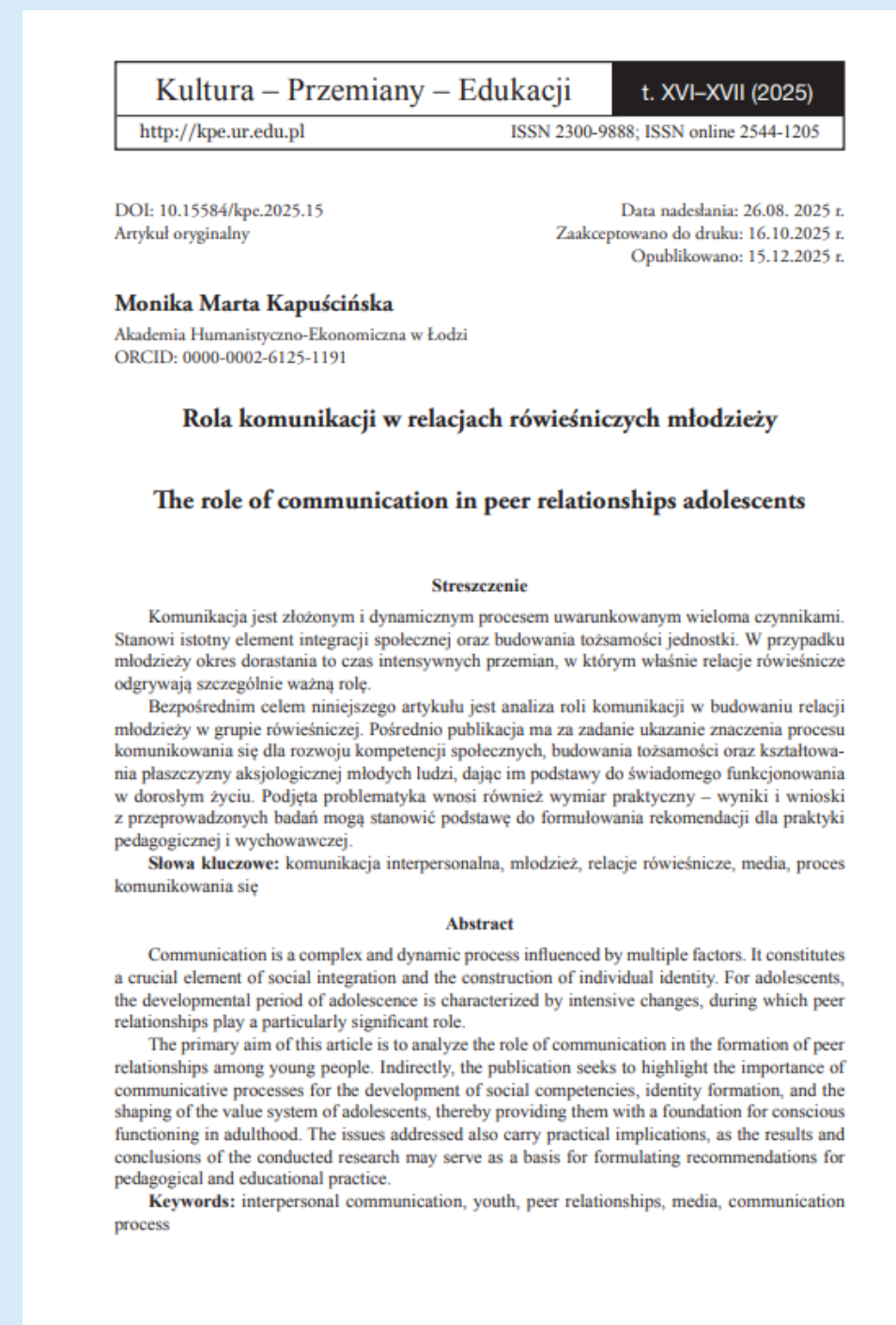
Monika Marta Kapuścińska

Kultura – Przemiany – Edukacji t. XVI–XVII (2025)

<http://kpe.ur.edu.pl> ISSN 2300-9888; ISSN online 2544-1205

DOI: 10.15584/kpe.2025.15 Artykuł oryginalny

str. 190-204

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.6. „Komunikacja w rodzinie – modele, style, bariery”

Bożena Matyjas

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

str. 39-49

Bożena Matyjas
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

KOMUNIKACJA W RODZINIE - MODELE, STYLE, BARIERY

Streszczenie: Artykuł ma charakter teoretyczno-analityczny. Jego celem jest przedstawienie komunikacji w rodzinie ujmowanej jako system, w skład którego wchodzi podsystem małżeński, rodzicielski oraz międzyrodzeństwem. Analizę komunikacji w danym podsystemie zilustrowano badaniami empirycznymi. Przedstawiono także modele, style i bariery komunikacji w rodzinie, wskazując na model dwustronny, styl partnerski jako najkorzystniejsze w komunikacji wewnątrzrodzinnej.

Słowa kluczowe: komunikacja w rodzinie, modele komunikacji, style komunikacji, bariery zakłócające komunikację

Wprowadzenie

Komunikacja stanowi podstawowe i niezbędne w codziennym życiu narzędzie porozumiewania się ludzi między sobą. Można ją określić jako sztukę, niezwykle trudną i wymagającą. Szerzej się nad nią zastanawiamy, gdy mamy trudności w porozumiewaniu się z drugim człowiekiem, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych.

Komunikacja w rodzinie powinna służyć podtrzymywaniu i pielęgnowaniu więzi między jej członkami: małżonkami, rodzicami i dziećmi a także między rodzeństwem. Prawidłowa komunikacja stanowi podstawę właściwych relacji wewnątrzrodzinnych.

Mówiąc o komunikacji w rodzinie należy zaakcentować jej interpersonalny charakter, tj. relacyjność między poszczególnymi osobami, jednostkami – nadawcą i odbiorcą. T. Rostkowska określiła komunikację rodzinną jako „wiadomości przekazywane z określoną intencją, które są zazwyczaj spostrzegane jako intencjonalne i posiadające uzgodnione znaczenie między jednostkami pozostającymi we wzajemnej relacji, opartej na więzach biologicznych, prawnych lub partnerskim zaangażowaniu, które nawzajem się wychowują oraz kontrolują”¹. Ujmuje ona komunikację w rodzinie jako dzielenie się informacjami między wszystkimi członkami rodziny, które dotyczą osobistych uczuć, doświadczeń, doznań, planów życiowych, a także rozmawianie o wszystkim, co jest związane z rodziną, z tym, co się w niej

¹ T. Rostkowska, *Małżeństwo, rodzina, praca a jakość życia*, Kraków 2008, s. 73.

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

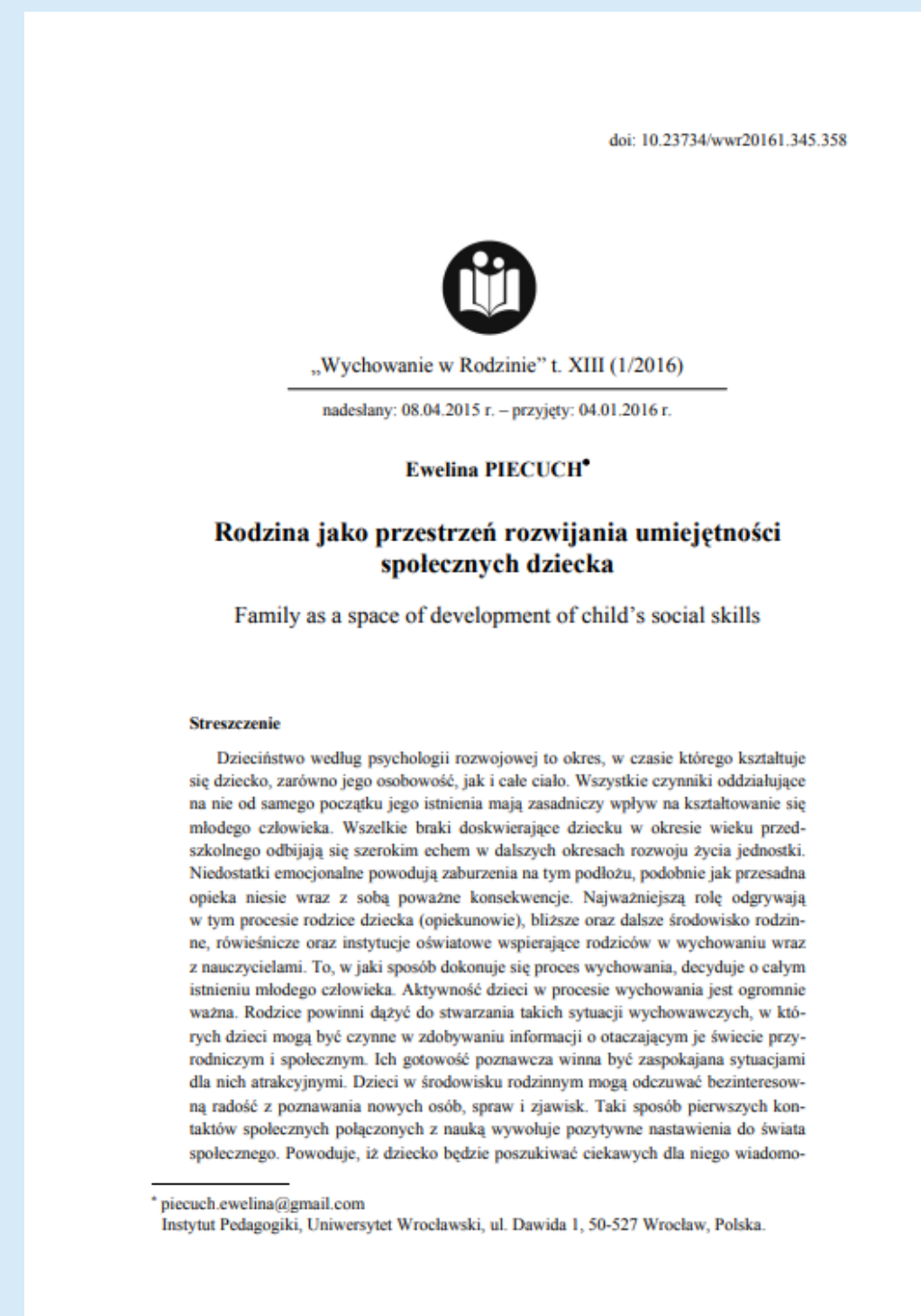
6.7. „Rodzina jako przestrzeń rozwijania umiejętności społecznych dziecka”

Ewelina Piecuch

„Wychowanie w Rodzinie” t. XIII (1/2026)

nadesłany: 08.04.2015r. – przyjęty: 04.01.2016r.

str. 345-358

6. Literatura obowiązująca w etapie szkolnym:

6.8. „Więzi rodzinne i umiejętności interpersonalne a technologie komunikacyjne”

Jolanta Jaworska

„Wychowanie w Rodzinie” t. VIII (2/2013)
Kuratorium Oświaty we Wrocławiu Delegatura
w Jeleniej Górze, Polska

str. 185-203

„Wychowanie w Rodzinie” t. VIII (2/2013)

Jolanta JAWORSKA

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze, Polska

Więzi rodzinne i umiejętności interpersonalne a technologie komunikacyjne

The relationship of family relations and interpersonal skills
with communication technology

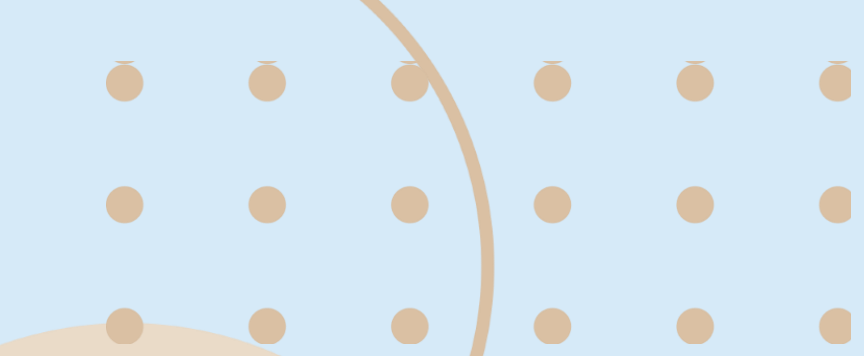
Streszczenie

Artykuł poświęcony jest roli prawidłowych więzi środowiska rodzinnego w rozwoju społecznym dziecka i jego wpływowi na jakość przyszłych relacji z ludźmi. Podkreśla znaczenie pierwszych więzi dziecka na jego rozwój emocjonalny i konieczność wspierania młodego człowieka w dążeniu do samodzielności jako ochronę przed osamotnieniem i rozpaczliwym poszukiwaniem zastępczych więzi poprzez technologie komunikacyjne.

Fundamentem rozwoju człowieka jest funkcja przywiązania. Teoria przywiązania tłumaczy różne formy emocjonalnego funkcjonowania człowieka. Autorka wyróżnia cztery wzorce przywiązania: więź ufną, lękowo-unikającą, lękowo-ambiwalentną oraz zdeorganizowaną.

Niewłaściwe wzorce powodują różne zaburzenia rozwojowe, ponadto wpływają na funkcjonowanie jednostki przez całe życie, kompetencje społeczne, więzi interpersonalne. Powodują kłopoty z usamodzielnieniem, poszukiwaniem własnej tożsamości, nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami, a to one będą stanowić dla młodego człowieka coraz większą wartość. Nieprawidłowe postawy dorosłych niejednokrotnie blokują rozwój autonomii i prawidłowe relacje nastolatków.

Brak więzi z rówieśnikami nasila obawy i lęk przed samotnością, niemożność zaspokojenia potrzeby przynależności do grupy uruchamia mechanizmy obronne. Jednym z nich może być poszukiwanie kontaktów przez Internet. Ekran komputera stwarza

SZKOLENIE KOORDYNATORÓW - 2026 r.

ETAP POWIATOWY

Literatura obowiązująca w etapie szkolnym oraz:

7. Literatura obowiązująca w etapie powiatowym:

7.1. „Relacje społeczne uczniów w grupie rówieśniczej”

Agata Jałowiecka-Frania

HUMANITAS Pedagogika i Psychologia, ss. 53-67
DOI: 10.5604/01.3001.0016.0776

str. 53-67

HUMANITAS Pedagogika i Psychologia, ss. 53-67

Artykuł przeglądowy (review article)

Data wpływu/Received: 28.04.2022

Data recenzji/Accepted: 10.06.2022

Data publikacji/Published: 30.06.2022

Źródła finansowania publikacji: środki własne

DOI: 10.5604/01.3001.0016.0776

Authors' Contribution:

(A) Study Design (projekt badania)

(B) Data Collection (zbieranie danych)

(C) Statistical Analysis (analiza statystyczna)

(D) Data Interpretation (interpretacja danych)

(E) Manuscript Preparation (redagowanie opracowania)

(F) Literature Search (badania literaturowe)

Agata Jałowiecka-Frania¹

RELACJE SPOŁECZNE UCZNIÓW W GRUPIE RÓWIEŚNICZEJ

WSTĘP

Istota ludzka podczas całego swojego życia nawiązuje różnorodne relacje społeczne. Przebywając w określonej zbiorowości, przyswaja obowiązujące w niej zasady, reguły czy normy zachowania. Człowiek z jednej strony jest wytworem środowiska społecznego, w którym funkcjonuje, z drugiej natomiast sam to środowisko kształtuje, podporządkowuje jego wymogom indywidualne wartości, kierując się pobudkami egoistycznymi (chęć uznania i akceptacji) oraz altruistycznymi (postrzeganie we wspólnym działaniu sensu własnego bytowania) (Obuchowska, 1981, s. 118).

¹ ORCID: 0000-0002-9927-2908. Szkoła Podstawowa nr 52 im. Małego Powstańcy w Częstochowie, ul. Powstańców Warszawy 144a, 42-271 Częstochowa; tel. 34 365 99 19; sp52@edukacja.czestochowa.pl, afrania@poczta.onet.pl

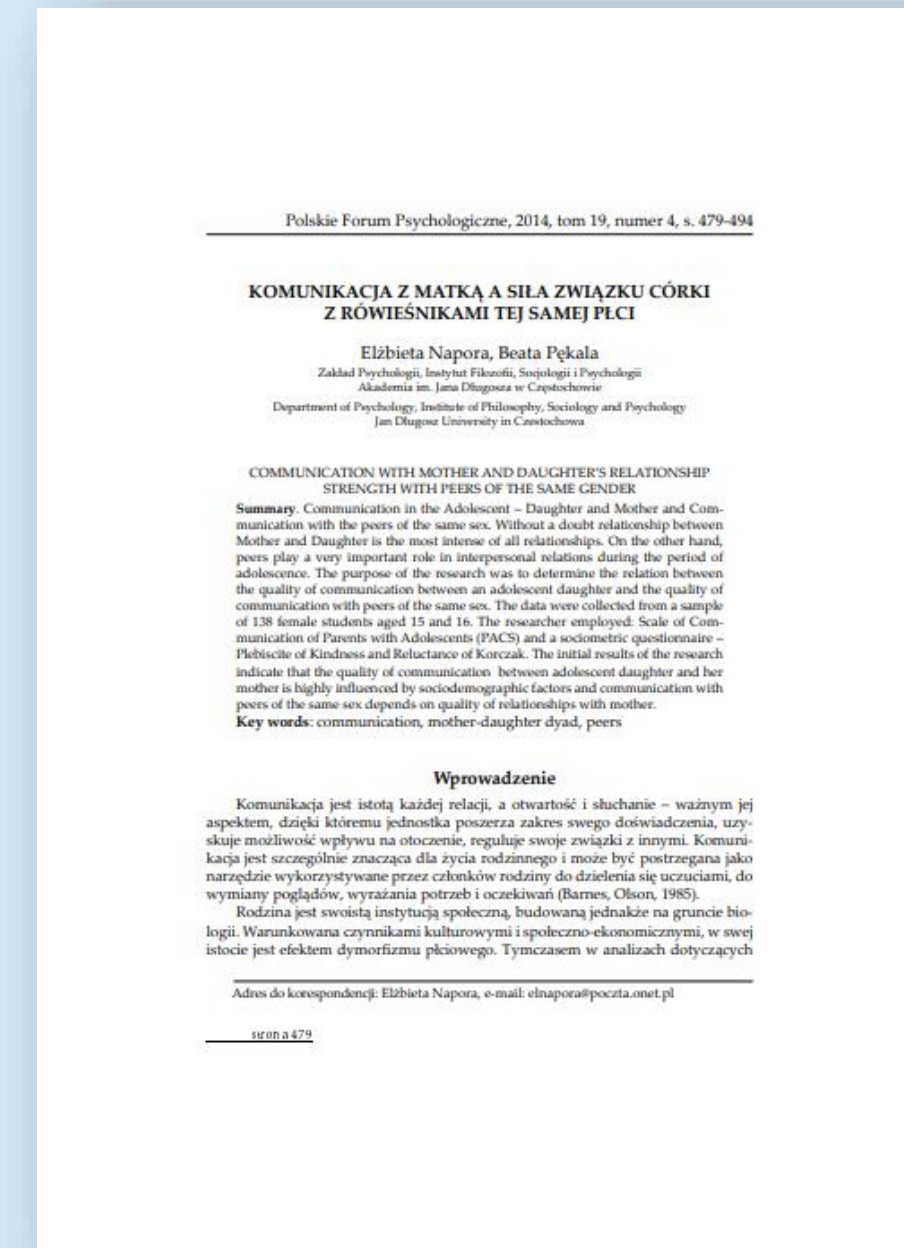
7. Literatura obowiązująca w etapie powiatowym:

7.2. „Komunikacja z matką a siła związku córki z rówieśnikami tej samej płci”

Elżbieta Napora, Beata Pękala

Polskie Forum Psychologiczne, 2014, tom 19, numer 4,

str. 479-494

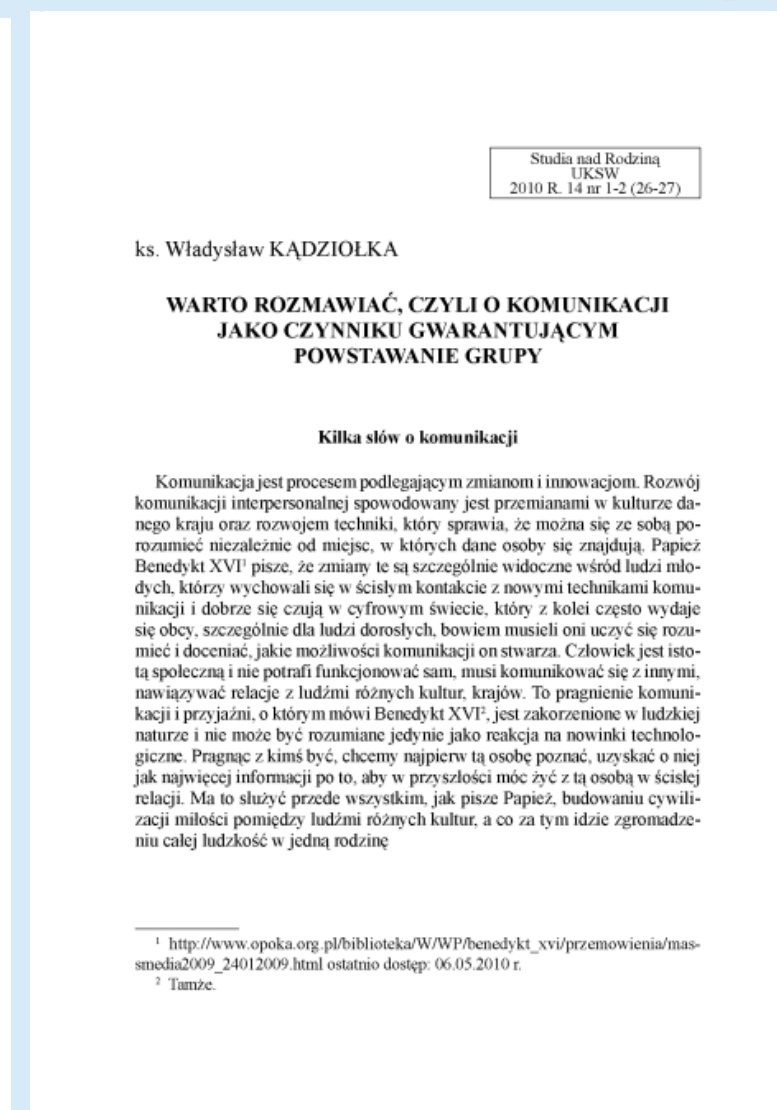
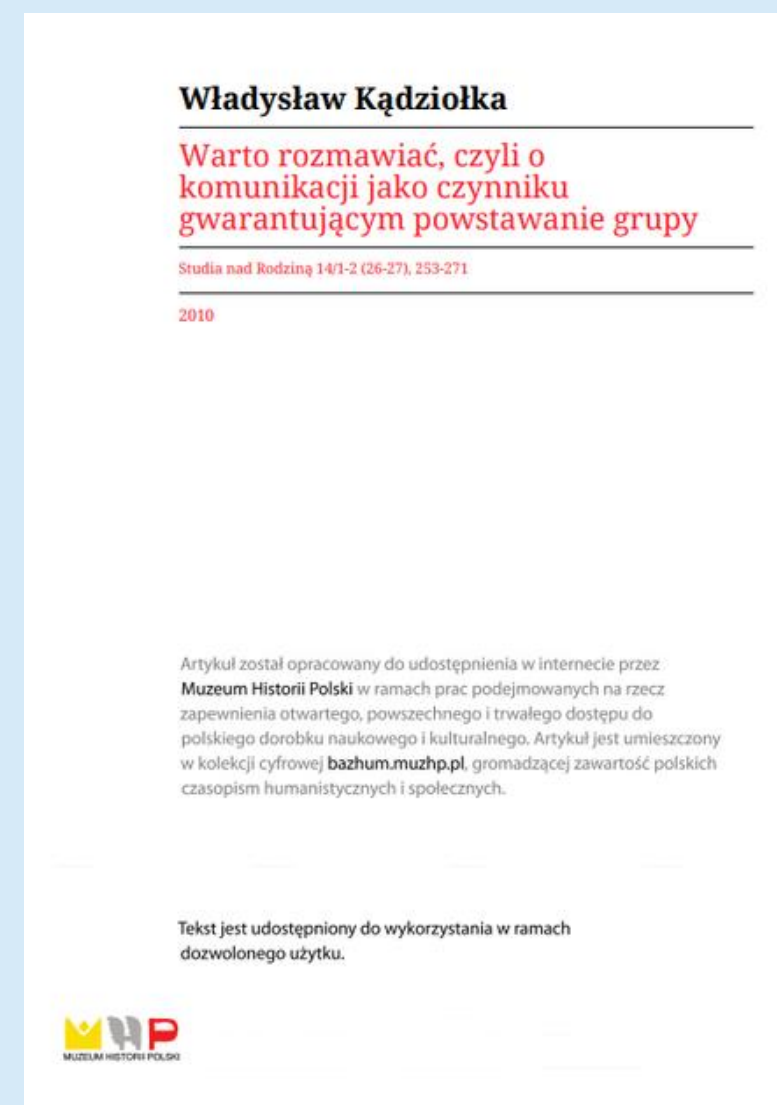
7. Literatura obowiązująca w etapie powiatowym:

7.3. „Warto rozmawiać, czyli o komunikacji jako czynniku gwarantującym powstawanie grupy”

Władysław Kądziołka

Studia nad Rodziną 14/1-2 (26-27), 253-271, 2010

str. 253-271

7. Literatura obowiązująca w etapie powiatowym:

7.4. „Przemoc rówieśnicza a mediacje rówieśnicze – wsparcie budowania kultury dialogu w szkołach wprowadzających Standardy Ochrony Małoletnich”

Katarzyna Nowicka-Pasternak

Centrum Psychoterapii i Szkoleń CONSILIA we Wrocławiu,
Instytut Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego
www.dzieckokrzywdzone.fdds.pl

<https://doi.org/10.63237/TMKO2059>

str. 108-134

Przemoc rówieśnicza a mediacje rówieśnicze – wsparcie budowania kultury dialogu w szkołach wprowadzających Standardy Ochrony Małoletnich

Katarzyna Nowicka-Pasternak

Centrum Psychoterapii i Szkoleń CONSILIA we Wrocławiu,
Instytut Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego

W artykule przedstawiono zjawisko przemocy rówieśniczej w kontekście realizacji Standardów Ochrony Małoletnich w instytucjach edukacyjnych. Zwrócono uwagę na skalę i formy przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz skutki psychiczne, społeczne i edukacyjne dla ofiar, sprawców i świadków. W drugiej części zaprezentowano koncepcję mediacji rówieśniczych jako skutecznego narzędzia profilaktyki i reagowania na przemoc, wzmacniającego kompetencje społeczne uczniów oraz wspierającego kulturę szkoły opartą na bezpieczeństwie, dialogu i współodpowiedzialności. Na podstawie przykładów wdrożeń ukazano, jak mediacje wspierają realizację celów Standardów Ochrony Małoletnich i wzmacniają partycypację dzieci w tworzeniu środowisk wolnych od przemocy. W podsumowaniu wskazano, że mediacje rówieśnicze stanowią efektywną formę wsparcia w przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej oraz promują rozwój kultury dialogu w szkołach.

Słowa kluczowe:

mediacje rówieśnicze; przemoc rówieśnicza; Standardy Ochrony Małoletnich

7. Literatura obowiązująca w etapie powiatowym:

7.5. „Psychologiczne aspekty komunikacji w rodzinie. Postawy rodzicielskie i style wychowawcze”

Michał Garcarz

Orbis Linguarum vol. 58/2024, DOI: 10.23817/olin.58-29
(<https://orcid.org/0000-0001-9602-4354>)

Uniwersytet Wrocławski, Wydział Neofilologiczny

str. 459-472

Orbis Linguarum vol. 58/2024, DOI: 10.23817/olin.58-29

Michał Garcarz (<https://orcid.org/0000-0001-9602-4354>)
Uniwersytet Wrocławski, Wydział Neofilologiczny

Psychologiczne aspekty komunikacji w rodzinie. Postawy rodzicielskie i style wychowawcze

Słowo wstępne

Nie ulega wątpliwości, że przekaz werbalny – językowy – jest funkcjonalnie wtóry względem niewerbalnego – pierwotnego sprawczo i komunikacyjnie (Mehrabian, Wiener, 1967), ale to komunikat zwerbalizowany jest psychologicznie namacalny badawczo i terapeutycznie. To przekaz werbalny efektywniej przenosi kłamstwo, jest manipulacyjnie pojemniejszy i jednoznacznie łatwiejszy do szkicowania nimi perswazyjnych chwytów erystycznych. Wymiana komunikatów tekstowych w celach informacyjnych i wychowawczych w rodzinie musi, aby była skuteczna, być dostosowana do charakteru rodziny obejmującej swoich członków potencjalną dysfunkcję (lub jej brak) między homeostazą a morfogenezą, a w konsekwencji także obejmując cykle życia podstawowej jednostki społecznej. Niniejszy artykuł jest próbą wskazania zasadniczych psychologicznych aspektów komunikacji poprzez użycie czasowników modalnych (także niefleksyjnych) w dyskursie rodzinnym, w pryzmacie aplikowania stylów wychowawczych w dwóch typach konfliktów: integrującym i dezintegrującym.

Od ogółu do szczegółu

Relacyjność komunikacyjna w społecznie płodnej rodzinie staje się podstawą do wykucia w przestrzeni społecznej szerszej platformy, jaką jest ród. Ród, tymczasem, składa się z wielu licznych rodzin, które mają tego samego przodka. Następnie z grupy Rodzin powstaje Plemię. To już jest wyższa struktura społeczna. Zachowuje ona wspólną historię, wspólną tradycję i wspólnego przodka. Z biegiem czasu społeczność skupiona w plemieniu zaczyna odczuwać więź tożsamości; ta więź będzie niczym innym, niż tylko poczuciem narodowości. Narodowość to poczucie wspólnego języka, wspólnej przeszłości, wspólnej ziemi i wspólnych przodków. Kiedy grupa posiadająca poczucie narodowości zechce się zorganizować politycznie, wtedy już tylko krok do wytworzenia się narodu. Można przyjąć założenie, iż poprawna komunikacja na poziomie rodziny kształtuje następnie jakość tej komunikacji na wyższych poziomach. Zatem zdrowa rodzina to gwarancja zdrowej tkanki społecznej na każdym z wymienionych poziomów. Aby została ona utrzymana w możliwie

7. Literatura obowiązująca w etapie powiatowym:

7.6. „Ryzyko i ochrona w środowisku rówieśniczym.

Czyli o znaczeniu relacji koleżeńskich w życiu nastolatków”

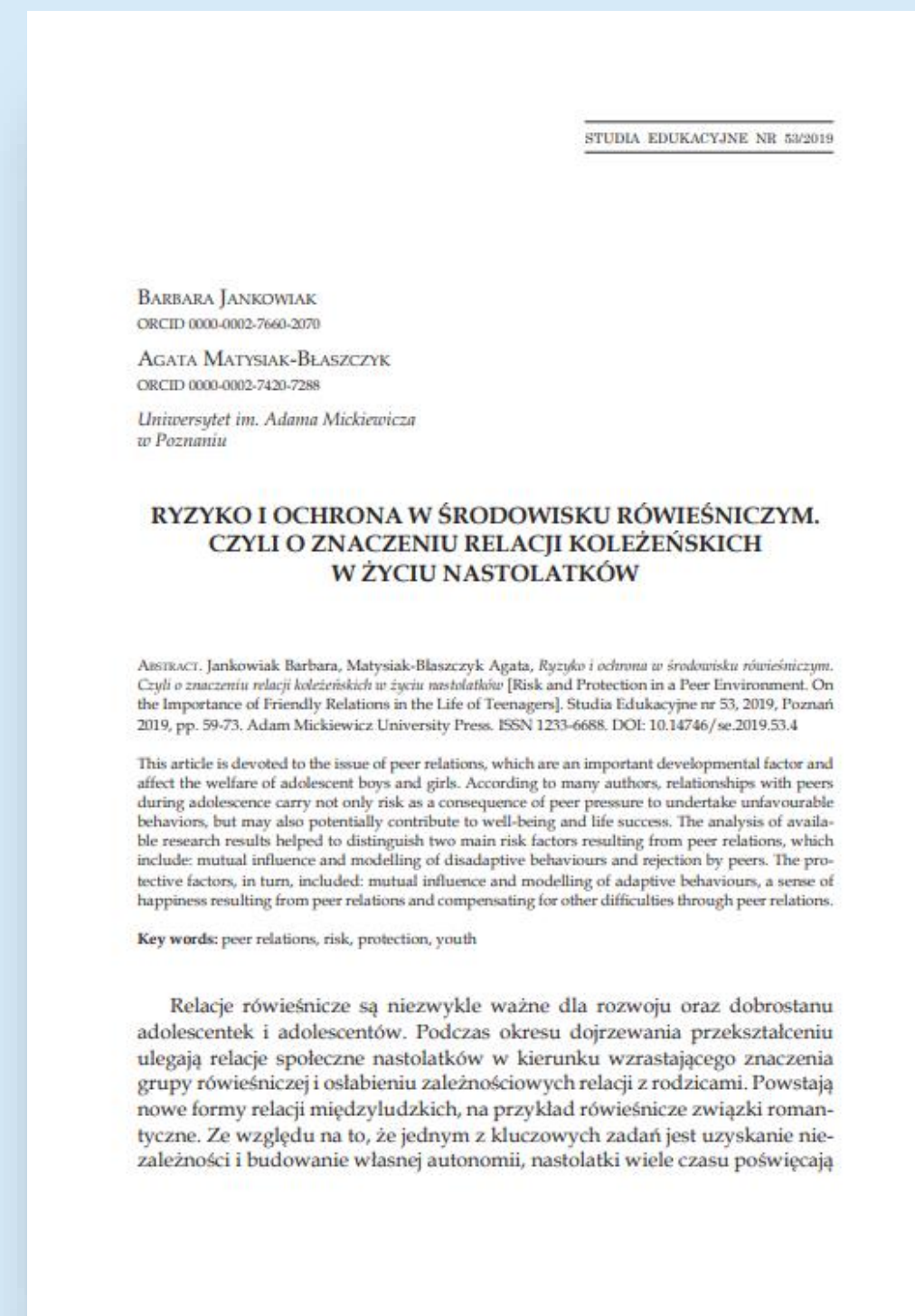
Barbara Jankowiak

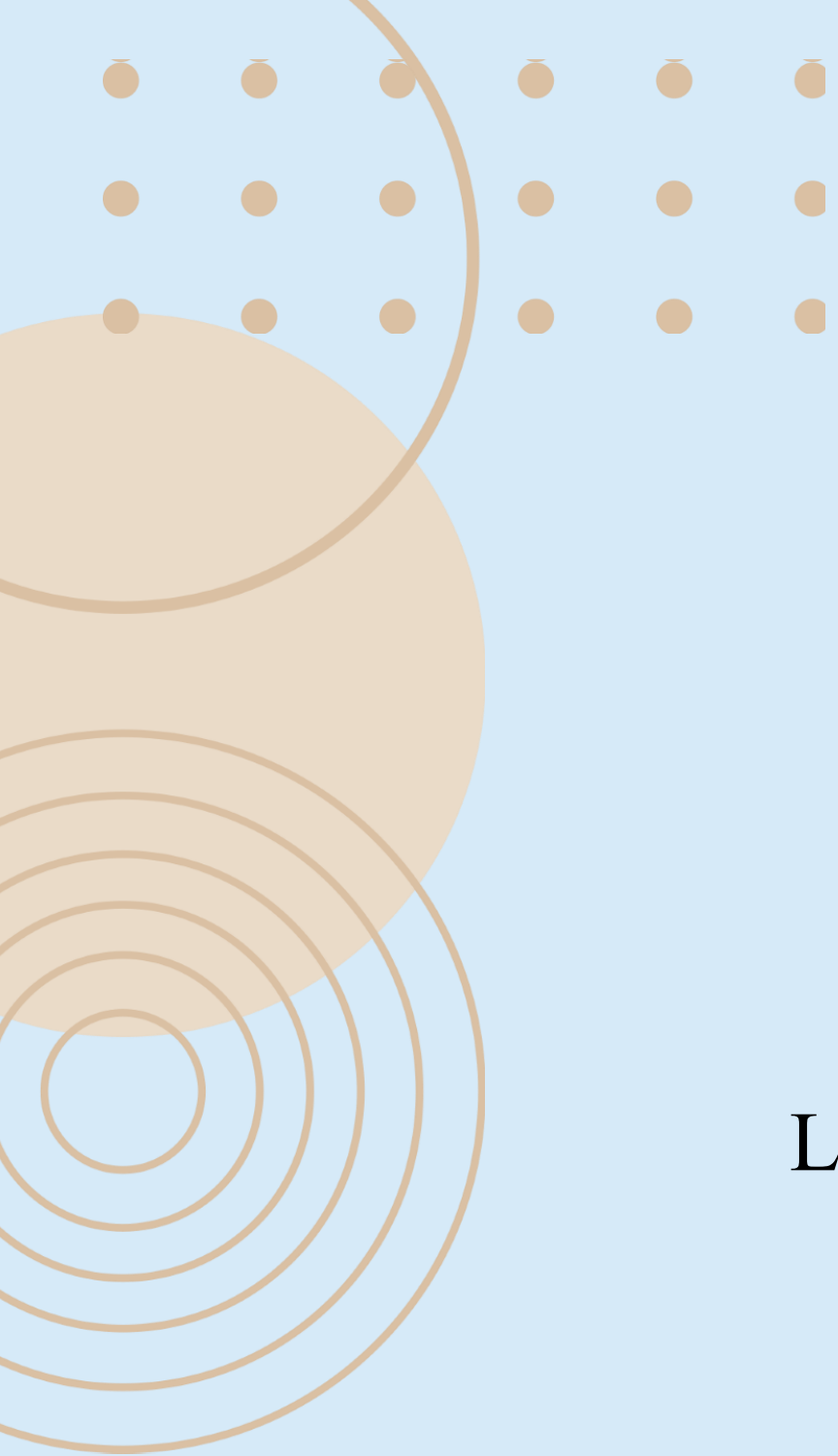
Agata Matysiak-Błaszczyk

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

STUDIA EDUKACYJNE NR 53/2019

str. 59-73

SZKOLENIE KOORDYNATORÓW - 2026 r.

ETAP REGIONALNY

Literatura obowiązująca w etapie szkolnym, powiatowym oraz:

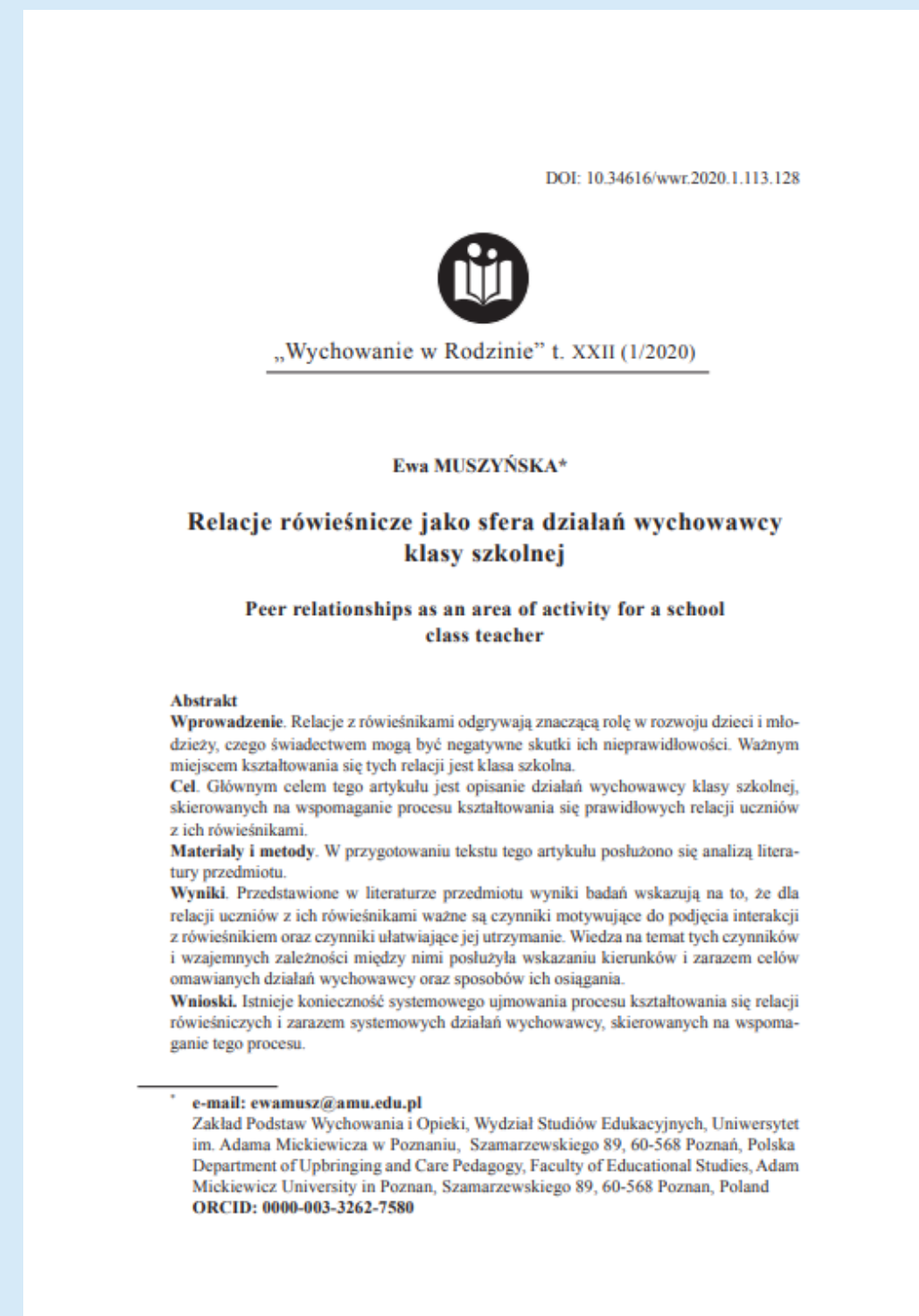
8. Literatura obowiązująca w etapie regionalnym:

8.1. „Relacje rówieśnicze jako sfera działań wychowawcy klasy szkolnej”

Ewa Muszyńska

DOI: 10.34616/wwr.2020.1.113.128
„Wychowanie w Rodzinie” t. XXII (1/2020)

str. 113-128

8. Literatura obowiązująca w etapie regionalnym:

8.2. „Komunikacja na drodze rodzic–dziecko jako jedno z najważniejszych narzędzi wychowawczych”

Katarzyna Piekorz

KULTURA I WYCHOWANIE NR 2(22)/2022

https://doi.org/10.25312/2083-2923.22_s2kp

Str. 87-92

KULTURA I WYCHOWANIE NR 2(22)/2022

Katarzyna Piekorz*

Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Filia w Wodzisławiu Śląskim

Kierunek: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza

e-mail: k.piekorz@op.pl

Komunikacja na drodze rodzic–dziecko jako jedno z najważniejszych narzędzi wychowawczych

https://doi.org/10.25312/2083-2923.22_s2kp

Streszczenie: Artykuł przedstawia rozważania na temat komunikacji rodziców z dziećmi. Głównym punktem odniesienia jest proces wychowania poprzez odpowiednie porozumiewanie się w rodzinie. Tekst zawiera informacje o komunikacji jednostronnej i niewerbalnej w początkowej fazie rodzicielstwa, wyjaśnia, jak ważna jest otwartość i dwustronność komunikacji oraz jakie zagrożenia niesie komunikacja zamknięta oraz autorytarność w wychowaniu dziecka. Odpowiednia komunikacja jest istotna dla unikania konfliktów oraz sprzyja dobrym relacjom w rodzinie.

Słowa kluczowe: komunikacja, rodzicielstwo, wychowanie

Komunikowanie jest procesem porozumiewania się jednostek, grup lub instytucji. Jego celem jest wymiana myśli, dzielenie się wiedzą, informacjami i ideami. Proces ten odbywa się na różnych poziomach, przy użyciu zróżnicowanych środków i wywołuje określone skutki¹.

* Katarzyna Piekorz – od 16 lat zawodowo zajmuje się prowadzeniem domowej opieki dla dzieci w wieku od roku do czterech lat z elementami dogoterapii. Aktualnie jestem studentką trzeciego roku pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej w AHE Łódź, Filia w Wodzisławiu Śląskim. W obszarze moich zainteresowań zawodowych znajduje się pedagogika społeczna oraz historia myśli pedagogicznej. Autorytetem jest dla mnie Janusz Korczak. Prywatnie jestem matką dwójki dorosłych już dzieci. Interesuję się literaturą oraz malarstwem.

¹ B. Dobek-Ostrowska, *Podstawy komunikowania społecznego*, ASTRUM, Wrocław 2004, s. 13.

8. Literatura obowiązująca w etapie regionalnym:

8.3. „Bariery komunikacyjne w rodzinie”

Barbara Koc-Kozłowiec
Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Wychowanie w Rodzinie 6, 99-116 2012

str. 99-116

Barbara Koc-Kozłowiec

Bariery komunikacyjne w rodzinie

Wychowanie w Rodzinie 6, 99-116

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BARBARA KOC-KOZŁOWIEC
Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Bariery komunikacyjne w rodzinie
Communication barriers in the family

Abstract: The art of communication – listening and speaking – is a major life skill, with a thorough influence on every human life. Remaining silent while the interlocutor speaks is not all that there is to the act of listening to messages. True listening is based on an intention to get involved in understanding of the other person, enjoying his or her presence, learning something from the conversation, giving assistance, or comforting the interlocutor.

In the article the author describes obstacles (barriers), which render true listening impossible. These barriers have been identified by a group of young adults.

Keywords: speaking, listening, communication in family.

Wprowadzenie

Rodzina jest przedmiotem badań i refleksji przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych. Już Platon uważał, że rodzina jest głównym środowiskiem wychowawczym i podstawową komórką życia społecznego¹. Rodzinę określa się jako, grupę złożoną z osób, które łączy stosunek małżeński i rodzicielski.

Rodzina jest podłożem, na którym winna się rozwijać fizycznie i psychicznie zdrowa, czująca, kochająca i twórcza jednostka ludzka. W tym kontekście ludzie dorośli są odpowiedzialni za życie rodziny, są twórcami ludzi. Analizując problemy rozwiązywane podczas sesji terapii rodzin, daje

¹ J. Szczepański, *Sprawy ludzkie*, Wyd. Czytelnik, Warszawa 1988, s. 28.

8. Literatura obowiązująca w etapie regionalnym:

8.4. „Skala Komunikowania się Adolescentów z Rówieśnikami (SKAR) – właściwości psychometryczne narzędzia szacującego zadowolenie z relacji z rówieśnikami”

Elżbieta Npora

Polskie Forum Psychologiczne, 2019, tom 24, numer 1

DOI: 10.14656/PFP20190104

str. 57-78

Polskie Forum Psychologiczne, 2019, tom 24, numer 1, s. 57–78
DOI: 10.14656/PFP20190104

SKALA KOMUNIKOWANIA SIĘ ADOLESCENTÓW Z RÓWIEŚNIKAMI (SKAR) – WŁAŚCIWOŚCI PSYCHOMETRYCZNE NARZĘDZIA SZACUJĄCEGO ZADOWOLENIE Z RELACJI Z RÓWIEŚNIKAMI

Elżbieta Npora¹

SCALE OF COMMUNICATION OF ADOLESCENTS WITH PEERS (SKAR)
– MEASUREMENT OF SATISFACTION WITH RELATIONSHIPS WITH PEERS

Summary. The purpose of the study was to attempt to answer the question if the psychometric properties of the designed scale are satisfactory. An overview of the literature on interpersonal relationships was the deciding factor to treat communication as a parameter of these relationships. The SKAR scale was based on the *Parent Adolescent Communication Scale (PACS)* which was reformulated; a scale measuring communication was also added.

The tool was verified in a study performed on 405 adolescents from Upper Silesia. Reliability and relevance of the tool are high; SKAR can be used to measure openness and difficulty in communication of adolescents with peers. The obtained results can be a basis for conclusions on the adolescents' satisfaction with their relationships with peers.

Key words: relationships with peers, openness in communication, communication with difficulties

Wprowadzenie

Komunikowanie ujmowane jest jako wymiana informacji, będące parametrem oraz uwarunkowaniem powodzenia zachodzących relacji interpersonalnych (Rostowska, 2001; Domachowski, 2006; Harwas-Napierała, 2006). Komunikowanie

¹ Zakład Psychologii, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie (Department of Psychology, Jan Długosz University in Częstochowa), ORCID: 0000-0002-5194-4218.

Adres do korespondencji: Elżbieta Npora,
e-mail: e.napora@ajd.czyst.pl

8. Literatura obowiązująca w etapie regionalnym:

8.5. „Zaburzona komunikacja interpersonalna w rodzinie”

Wiesław Sikorski

Zaburzona komunikacja interpersonalna w rodzinie,
[w:] Rodzicielstwo w kontekście wychowania
i edukacji, red. J. Brągiel, P. Kaniok, A. Kurcz,
Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2013.

rozdział 13, str. 207-226

Uniwersytet Opolski
Uniwersytet Opolski
<https://repo.uni.opole.pl>

Publikacja / Publication	Zaburzona komunikacja interpersonalna w rodzinie
Autorzy / authors	Sikorski Wiesław
Adres publikacji w Repozytorium URL / Publication address in Repository	https://repo.uni.opole.pl/info/article/UC0146d5e811b421eba1c6a6b7726804/
Data opublikowania w Repozytorium / Deposited in Repository on	2017-12-27
Rodzaj licencji / Type of licence	null / null
Cytuj tę wersję / Cite this version	Sikorski W., Zaburzona komunikacja interpersonalna w rodzinie, [w:] Rodzicielstwo w kontekście wychowania i edukacji, red. J. Brągiel, P. Kaniok, i A. Kurcz, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2013, s. 207-226.

Rozdział 13

Zaburzona komunikacja interpersonalna w rodzinie

Wiesław Sikorski

Wprowadzenie

Mimo podobieństw nie wszystkie rodziny komunikują się tak samo. Każda rodzina ma własny zbiór zasad wyznaczających porozumiewanie się w różnych sytuacjach. Niektóre brzmią jednoznacznie: „Jeśli zdarzy ci się spóźnić ponad godzinę, zadzwoń do domu”; lecz są też reguły niedookreślone, równie istotne: „Kiedy mama po powrocie z pracy ma srogą minę, daj jej chwilę wytchnienia, zanim do niej o coś się zwrócisz”.

A. F. Koerner i M. A. Fitzpatrick wyodrębnili dwie kategorie zasad kierujących komunikowaniem się w rodzinie: dialog i konformizm. Orientacja dialogowa charakteryzuje stopień przychylności i otwartości rodziny na omawianie różnych kwestii. W rodzinach o wysokim nastawieniu dialogowym interakcje są luźne, częste i spontaniczne, wolne od ograniczeń tematycznych i czasowych. Rodziny o silnym nastawieniu dialogowym przypisują duże znaczenie komunikowaniu się. Panuje przekonanie, że dzięki wzajemnym kontaktom życie rodzinne jest przyjemne i wartościowe. Natomiast członkowie rodzin o niskiej orientacji dialogowej rzadziej się kontaktują i wymieniają mniej poglądów¹.

Orientacja konformistyczna wyznacza stopień, w jakim komunikowanie się w rodzinie zmierza do zachowania jednorodności i spójności postaw, wartości i przekonań. Członkowie wysoko konformistycznych rodzin poszukują harmonii, stronią od konfliktów, cenią wzajemną zależność i posłuszeństwo.

¹ A. F. Koerner, M. A. Fitzpatrick, *Toward a theory of family communication*, „Communication Theory” 2002, nr 12, s. 70-91.

XV EDYCJA
REGIONALNEJ OLIMPIADY WIEDZY O ZDROWIU PSYCHICZNYM

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

dr n. med. i n. o zdr. Agnieszka Foltyn

Kontakt: agnieszka_foltyn@wp.pl